

Innhold

Forord	11
Kapittel 1 Innledning	13
Hvem er boken skrevet for?	14
Bokens oppbygging	15
DEL 1 NATURGUIDING	17
Kapittel 2 Hva er en naturguide?	19
Guidens arbeid overlapper med andre yrker/roller	19
Stor variasjon i konteksten hvor guiding foregår	21
Kvalifisering, utdanning og identitet	21
Ingen formelle krav om utdanning og åpen yrkestittel	23
Oppsummering	24
Øvingsspørsmål	24
Kapittel 3 Naturguidens mange roller	25
Lederen	25
Vertskap	29
Pedagogen	29
Ambassadøren	32
HMS-ansvarlig	34
Bærekraftsansvarlig	41
Vaktmester	42

En oppsummering og definisjon av naturguide og naturguiding	45
Naturguiding er relasjonell praksis	46
Hvordan omtale turdeltakerne?	48
Oppsummering	49
Øvingsspørsmål	49
DEL 2 FØR TUR	51
Kapittel 4 Kartlegging av turistene	53
Illustrerende case	53
Innhenting av informasjon før guidene møter turistene	54
Innhenting av informasjon i det første møtet og som forberedelse til lengre turer	55
Hva bruker guidene informasjonen til?	59
Etiske aspekter ved kartlegging	65
Lagring og deling av innsamlet informasjon	66
Oppsummering	66
Øvingsspørsmål	67
Kapittel 5 Å skape en felles forståelse av turen	68
Illustrerende case	68
Å tilpasse turen til turistene	70
Å tilpasse turistene til turen	71
Å synliggjøre spennet for gruppen	72
En felles forståelse av turen er en forhandlingssak	73
Guiden får siste ordet på brifingen	73
En løpende prosess gjennom hele turen	76
Hvor kommer forventningene fra?	76
Oppsummering	79
Øvingsspørsmål	80
Kapittel 6 Det å få til et velfungerende turfølge	81
Illustrerende case	81
Å åpne opp for kommunikasjon	82
Roller og samhandling	84

Rollebasert og individbasert samspill	88
Ledelse under ulike stadier i en gruppes liv	88
Kommentarer til samhandlingsmodellen	94
Oppsummering	94
Øvingsspørsmål	95
Kapittel 7 Naturguiding og kjønnsroller	96
Illustrerende case	96
Guiderollen er en kjønnet rolle	97
En kjønnet naturguiderolle er en utfordring	99
Kjønn som ressurs i naturguiding	100
Den guidete turen som et maskulint identitetsprosjekt	102
Destinasjonsutvikling og kjønn	103
Oppsummering	104
Øvingsspørsmål	105
DEL 3 UNDERVEIS PÅ TUR	107
Kapittel 8 Turistmedvirkning	109
Illustrerende case	109
Turmøter	111
Eierskap og ansvarsfølelse	115
Økt sikkerhet	116
Læring og mestring	117
Sosiale motiv for deltakelse på tur	117
Medvirkning er ressursbesparende	118
Autentisitet	119
Hvordan involvere turistene?	120
Motivasjon for å stå i yrket som guide	125
Oppsummering	125
Øvingsspørsmål	126

Kapittel 9 Å fange turistenes oppmerksomhet og skape interesse	127
Illustrerende case	127
Å tiltrekke seg oppmerksomhet	129
Å skape interesse for det som formidles	132
Relevans	133
Å veksle mellom å tiltrekke seg og unndra seg oppmerksomhet	136
Å bruke noe turistene allerede har fattet interesse for	138
Oppsummering	141
Øvingsspørsmål	141
Kapittel 10 Verdiorientert guiding og interpretasjon som arbeidsform	142
Illustrerende case	142
Interpretasjon	143
Interpreter vs. guide	150
Oppsummering	151
Øvingsspørsmål	152
Kapittel 11 «Usikkert og fint» – opplevelse og risiko	153
Illustrerende case	153
Reell og opplevd risiko	155
Risikoparadokset i det naturbaserte reiselivet	156
Mestring	157
Stress og angstreaksjoner	160
Balansen mellom spenningsnivå og opplevelse	161
Oppsummering	163
Øvingsspørsmål	163
Kapittel 12 Konfliktåndtering på tur	165
Illustrerende case	165
Hva er en konflikt?	166
Åpne og skjulte konflikter	168
Konfliktstiler	169
Hvem er du i sosiale relasjoner?	171
En kort karakteristikk av ulike motivasjonsmønstre	174
Noen prinsipper for å håndtere en konflikt	175

Oppsummering	177
Øvingsspørsmål	178
Kapittel 13 Beslutningsprosesser og det uforutsette	179
Illustrerende case	179
Det uforutsette	179
Beslutningsprosesser – OODA	181
OODA-loop-teorien	181
En utvidet forståelse av OODA	184
Kombinasjonen av tilnærminger	190
Konklusjon	190
Oppsummering	191
Øvingsspørsmål	191
Kapittel 14 Opplevelsesproduksjon er reiselivets språk for læring og meningsdanning	192
Illustrerende case	192
Naturguidens rolle knyttet til læring og opplevelse på tur	193
Læring	195
Instruksjon eller ekstrasjon?	196
Tre tilnærminger til læring	197
Filosofisk tilnærming	198
Læring og undervisning av andre	199
Om å tape ansikt	199
Pedagogiske valg	201
Oppsummering	205
Øvingsspørsmål	206
DEL 4 ETTER TUR	207
Kapittel 15 Turen nærmer seg slutten, og det som kommer etter	209
Illustrerende case	209
Sistedagssyndromet	210
Håndtering av sistedagssyndromet	212

Turen kan både ødelegges og bedres i etterkant	213
Å skape en god avrundning av turen	213
Håndtering av møter med turister etter tur	214
Taushetsplikt	214
Lovnader og forventninger	215
Turen og gruppen lever videre på nett	216
Oppsummering	218
Øvingsspørsmål	218
Kapittel 16 Selvevaluering og lederutvikling	219
Illustrerende case	219
Et lederperspektiv	220
Naturguiden som leder	220
Utvikling av turledelse	221
Lederutvikling	225
Oppsummering	231
Øvingsspørsmål	232
Sluttord og ferden videre	233
Litteraturliste	235
Stikkord	240